

SULTAN VELED DÎVÂNÎ'NİN ARUZ ÖZELLİKLERİ*

Muhammed Rizâ Şefî'-i Kedkenî**

Çeviren: Ahmet ÖZMEN***

Özet

Bu makalenin amacı Celâleddîn Muhammed-i Mevlevî'nin büyük oğlu Sultan Veled'in şiirlerindeki aruzla ilgili bir konuyu ele almaktır. Onun şiirlerinde, Klasik Farsça Şiir Divanlarından tamamen farklı olan bir aruz özelliği göze çarpmaktadır. Bu farklılık, kâtip, mürettip veya naşir hatası sayılamayacak kadar belirgindir. Yazar, bu özelliği belirttikten sonra bu farklılığın sebebi olarak şu iki ihtimali tespit etmiştir: Birinci ihtimal, Konya'da (yaygın olan) Rumca ve Türkçe dilleri ile yakınlaşmanın etkisiyle Farsça kelimelerin sözdiziminde değişim, diğer ihtimal ise dergâha hâkim olan musiki ve o dönemin çalgıcı ve bestekarlarının üslubunun etkisidir.

Anahtar Kelimeler: Sultan Veled, Aruz, Sedsizimi.

-Hey gidi günler!- Üstat Meliku's-şuârâ-yi Bahâr'm büyük oğlu Doktor Mihrdâd-i Bahâr şöyle diyordu: "İnsan her ne olursa olsun! Zeki bir babanın çocuğu olmasın. Çünkü her ne kadar mükemmel olsa da yine "filan kişinin çocuğudur." diyecekler." Aynı şekilde Mihrdâd'm bizatihi kendisi için de sürekli şöyle deniliyordu: "Üstâd Bahâr'ın oğludur." Mihrdâd-i Bahâr, 20. yüzyılın ikinci yarısında İran kültürünün seçkin simalarından birisi olmasının yanı sıra, eski İran kültürü ile ilgili konu sahasında, Pehlevî dili ve İran mitolojisi alanındaki çalışmalarıyla önemli bir konuma sahiptir.

Mevlâna Celâleddîn Muhammed'in oğlu Sultan Veled (623-712) de aynı durumla karşılaşmıştır. Onun mutasavvıf ve şair yönüyle ilgilenilmesinden ziyade Farsça edebiyat tarihinde -özellikle Anadolu'da- bir şair olarak çok önemli bir yeri olmasına rağmen genellikle onun için Mevlâna'nın oğlu denilmiştir. *Dîvân-ı Şems*'in en güzel gazellerinin çoğu onun şiiridir ve onun *Dîvânı*'ndan Mevlâna'nın *Dîvân-ı Kebîr*'ine girmiştir. Örnek olarak şu gazele dikkat ediniz:

خویش را چون خار دیدم سوی گل بگریختم خویش را چون سرکه دیدم در شکر آمیختم
کاسه پُر زهر بودم سوی تریاق آمدم ساغر نردی بُدم در آب صافی ریختم
دیده پُر درد بودم دست در عیسی زدم خام دیدم خویش را در پخته‌ای آویختم
خاک کوی عشق را من سرمه جان یافتم شعر گشتم در لطافت سُرمه را می بیختم
عشق گوید راست می‌گویی ولی از خود مبین¹ من چو بادم تو چو آتش، من ترا انگیختم²

* Muhammed Rezâ Şefî'-i Kedkenî, "Vijegîhâ-yi 'Arûzî-yi Dîvan-ı Sultan Veled", *Mecelle-i Dânişkede-i Edebiyât u 'Ulûm-i İnsânî*, Yıl: 16, Sayı: 62, Sonbahar 1387, s. 7-15, Alındığı Tarih: 6/8/1387, Kabul Tarihi: 26/9/1387.

** Prof. Tahran Üniversitesi.

*** Çeviren: Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, e-posta: ahmetozmen_25@hotmail.com

¹ Belhî, Bahâeddîn Muhammed (1338). *Dîvân-ı Sultân Veled*. Bâ mukaddime-i Sa'id-i Nefisî. Tahran: Kitâbfurûşî-yi Rûdeki.

² Sultan Veled Divanındaki 411 no.'lu gazelden alınan beş beytin tercümesi şu şekildedir:

*Kendimi diken gibi gördüm, güle doğru kaçtım. Kendimi sirke gibi gördüm, (gittim) şekere karıldım.
Zehir dolu kâse idim, panzehire doğru geldim. Tortulu şarap idim, duru suya döküldüm.
Dert dolu göz idim, İsa'dan yardım istedim. Kendimi ham gördüm, bir o lguna asıldım.*

Dîvân-ı Şems'in Ku rumuzlu (*Konya No: 2113*), Kah rumuzlu (*Karahisar No: 1605*) 'Ad rumuzlu (*Esat Efendi No: 2693*) asıl ve muteber yazma nüshalarının hiç birinde bulunmayan bu gazel, *Sultan Veled Dîvânı*'nın nüshalarında bulunmaktadır ve onun mahlasıyla kayıtlıdır. Dış etkenler de bu gazelin ona ait olduğunu ve babası Mevlâna'ya ait olmadığını gösteriyor. Bu gazeli *Dîvân-ı Şems*'in en seçkin gazellerinden biri olarak algılayan bazı kişileri de gördüm.³

Henüz Sultan Veled'in manevi mirası, tasavvufi konumu ve şiiri hakkında detaylı bir akademik çalışma yapılmamıştır. Mevlâna ile ilgili araştırmalarda onun *Dîvânı*'nın iyi bilinmesinin önemli olmasının yanı sıra *Dîvân*, kendi başına da yedinci asır ve sekizinci yüzyıl başlarında Fars şiirinin kapsamlı bir metnidir (yaklaşık 14000 beyittir). Konuları, tabir ve kinayeleri açısından çok önemli bir metindir ve dönemi hakkında bilgi vermesi ve müellifin zamanının ve yaşamının köşe taşlarını aydınlatması yönünden son derece değerlidir. Bizim bu yazıda hiçbir şekilde *Sultan Veled Dîvânı*'nı bu tarzda değerlendirme amacımız yoktur, önümüzdeki yıllarda onun *Dîvânı*'nın tenkidli neşrinin hazırlanmasının Fars Dili çalışmaları sahasında önemli çalışmalardan biri olacağını söyleyebiliriz.⁴

Bu makalenin amacı, bütün Klasik Farsça şiir divanlarından tamamen farklı olan onun şiirinin bir tür aruz özelliğini dile getirmektir. Bu farklılık, kâtip, mürettip veya naşir hatası sayılamayacak kadar belirgindir.

Şu gazeli bir kere okuyunuz ve koyu renkte yazılmış kelimelerin üzerinde aruz açısından okuyup duralım:

رفت ز ما آن من و ما روح شد اندر بیجا قطره دل گشت کنون، موجزنان چون دریا

جان تو نوریست بلند آمده در پستی تن دامن آن نور مهل باز برو بر بالا

جسم تو خار است، بدان روح تو خرماى جان بگذر ازین خار و بخور، بی‌دهنی زان خرما

....

این بخورد نور شود و آن بخورد دور شود مرده نگرده زنده کور نگرده بینا

.....

باقی این گفته شود دُر سخن سفته شود وقت سماع است، خمش! صبر گزین تا فردا

شعر بُود ذکر خورش، حیرت و مستی خوردن چون که رسید آن شکرش پر کن نجان و بخا

ذکر بود چون طاعت زاید ازو صد راحت⁵ لیک کجا آن که شوی مست ز مذکور کجا⁶

Aşk mahallesinin toprağını can sürmesi (olarak) buldum. Son derece nazik kıl(dan elek) oldum, sürme eledim.

Aşk der ki: "Doğru söylüyorsun; fakat (bunu) kendinden bilme; ben rüzgâr gibiyim, sense ateş gibi; ben seni tahrik ettim." (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, Demavend Yayınları, İstanbul, Nisan 2016, s. 261)

³ Annemarie Schimmel, (1992). *I am wind, you are Fire: the Life and work of Rumi*, Boston, MA and London: Shambala.

⁴ Çevirmenin notu: Sultan Veled Divanı'nın tenkidli neşri, Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu ve Arş. Gör. Ahmet Özmen tarafından yayına hazırlanmaktadır.

⁵ Gazel 21, sayfa 11.

⁶ Gazelin tamamının tercümesi şu şekildedir:

.....

Daha sonra bu gazeli de okuyunuz:

راه نوى راه نوى هست مرا هست مرا با خبرم دوست! مبین مست مرا مست مرا

.....

آنچه کسی را نشد آن از ملک و از انسان داد ز فضل یزدان دست مرا دست مرا

وصل مرا داد عطا، راحت و صد گنج و نوا گرچه که نیش هجران خست مرا خست مرا

بودم آن جا همه جان بی‌پر و بالی پران بهر شما حق اینجا بست مرا بست مرا

.....

نیست بود ملک بقا، هست بود دار فنا⁷ نیست شوم تا نبود، هست مرا هست مرا⁸

O ben ve biz bizden gitti, mekânsız âlemde ruh oldu; gönül damlası, deniz gibi dalgaları oldu şimdi. Senin ruhun beden alçaklığına girmiş yüce bir nurdur; o nurun eteğini bırakma, çık yukarıya tekrar. Bil ki, senin bedenin dikendir; ruhun ise cennetteki hurma. Bırak bu diken; ağzısız ye o hurmadan. Dev ve vahşi hayvan gibi olan (beden), yeryüzünde ev yapar; şehzade olan (ruh) ise gökyüzünde koşar. Bir (Allah) 'ın nuru olan, nasıl bakar boya ve yüze? Tanrı nuru, Tanrı katından başka (bir yere) asla gitmez.

Hak'tan başkasına bakan kişi, şeytanın yolunu tutar; onun gönlü karanlıktır; onun ruhuna aydınlık deme.

Gerçi her ikisi de canla ve nefesle yaşamak isterler; ama onları bir sayma; çünkü yolları ayrıdır onların.

Bu yiyip içerse, nur olur; o yiyip içerse, yok olur. Ölü diri değildir; kör görür değildir.

Tanrı aşkı diriltir; dünya aşkı öldürür. Ölümsüzlük yolunu tut ve git. Daha ne zamana kadar yokluğa doğru gideceksin?

Bunun ölümsüzlüğü söylenir; söz incisi delinir. Sema vaktidir, sus; yarına kadar sabret.

Şiirdir ona uygun zikir; hayret ve sarhoşluk ise yemek. Onun o şekeri geldi mi, ağzına doldur, çiğne.

Zikir ibadet gibidir, ondan yüzlerce huzur ortaya çıkar; fakat nerede zikredilenle mest olacak, nerede?

Veled! Şiiri bırak; çünkü Bir (Tanrı) tecelli etti; mahvolmak senin nasibin oldu, nazım ise o şairlerin.

(Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, Sultan Veled Divanı, Çev: Veyis Değirmençay, 2016, s. 15-16)

⁷ Gazel 22, sayfa 11.

⁸ Gazelin tamamının tercümesi şu şekildedir:

Yeni bir yolum var benim, yeni bir yolum var benim; ayıgım arkadaş; sarhoş görme beni, sarhoş görme beni.

Mesih ve melek gibi, gökyüzünün üstündeyim; eğer İblis değilsen, bakma bana aşağı, (bakma) bana aşağı.

Melek ve insan, hiç kimsenin sahip olmadığı şeyi, Tanrı fazlından verdi benim elime, (verdi) benim elime.

Vuslat, bana bağış, rahatlık, yüzlerce hazine ve yiyecek verdi; gerçi ayrılık zehri beni yaraladı, beni yaraladı.

Orada hep kolsuz kanatsız uçan bir ruh idim; Hak (Teâlâ), sizin için buraya bağladı beni, bağladı beni. Bu çukurdan ve yokluk zindanından herkesi kurtarmam için, bu konuda Hakk'ın hikmeti avladı beni, avladı beni.

Yok olmaktır ölümsüzlük saltanatı; var olmaktır fanilik yurdu. Yok olayım da, olmasın varlığım benim, varlığım benim.

Söz denizi gizli kaldı; gerçi yay gibi (olan) bedenden, sizin tarafınızdan söz oku geldi bana, (söz oku) geldi bana.

.....

Tekrar sonraki şu gazeli okuyunuz:

جان جهان جان جهان روئ نما روئ نما جان مرا بخش تو جان، روئ نما روئ نما

هست تنم زنده ز جان، جان ز تو زنده است بدان عمر دهش جاویدان روئ نما روئ نما

جمله جهان مهمانت روز و شبان بر خوانت گفته ترا هر مهمان روئ نما روئ نما

جمله غلامان درت، محتشم از مال و زرت نعره زنان گای سلطان روئ نما روئ نما

.....

آن که رخس زرد بُود وز تو پر از درد بُود جز تو نخواهد درمان روئ نما روئ نما

بی تو ورا باغ ارم، گرچه بود پر ز نعم هست یقین چون زندان روئ نما روئ نما

کیست بگو از که و مه کش نبود عشق تو به⁹ از دل و از جان گویان روئ نما روئ نما¹⁰

....

Bahsin tamamlanması ve emin olmak için şu gazeli de okuyunuz:

چند ترا جویم من رو بنما رو بنما در پی تو پویم من، رو بنما رو بنما

....

Veled dedi ki: "Tanrı eri şaktır her iki dünyada; bedenın kulu olan, yaladı yuttu beni, yaladı yuttu beni." (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, 2016, s. 16)

⁹ Gazel 23, sayfa 12.

¹⁰ Gazelin tamamının tercümesi şu şekildedir:

Dünyanın ruhu, dünyanın ruhu, yüzünü göster, yüzünü göster; sen ruhuma can ver; yüzünü göster, yüzünü göster.

Bedenim ruhla diridir, ruh ise seninle diridir, bil; ona ölümsüz (bir) ömür ver; yüzünü göster, yüzünü göster.

Bütün dünya senin misafirin; gece gündüz senin sofranda; her misafir sana der ki: "Yüzünü göster, yüzünü göster."

Eşiğindeki bütün köleler, (verdiğin) mal ve altınla muhteşemler ve (hep) nara atarlar: "Ey sultan! Yüzünü göster, yüzünü göster."

Kendi âşığına dünya saltanatını ve hükümranlığını versen, (yine de) der ki: "Ondan bizarım; yüzünü göster, yüzünü göster."

Yüzü sararmış ve senden dolayı dertle dolmuş olan, senden başka kimseden derman istemez; yüzünü göster, yüzünü göster.

İrem bahçesi nimetlerle de dolsa, sensiz zindan gibidir kesin ona; yüzünü göster, yüzünü göster.

Küçük ve büyük kim vardır ki senin aşkın daha iyi olmasın ona? (O) canı gönülden der ki: "Yüzünü göster, yüzünü göster."

Ey Veled! Kendinden geç; canla mekânsız (âleme) git; dille değil, canla de: "Yüzünü göster, yüzünü göster." (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, 2016, s. 16-17)

پر شد مغزم بویست در هوس آن رویست چون ز تو می‌رویم من رو بنما رو بنما

...

گفت که خود را می‌شوزان که نه‌ای پاک و نکو خویش چو می‌شویم من رو بنما رو بنما

.....

طوی ترا ای خاقان هست عطا بی‌پایان مست درین طویم من رو بنما رو بنما

گفت حسام حق و دین: ای ولد این خانه گزین¹¹ گفتم در کویم من رو بنما رو بنما¹²

Bu özelliğin şairin vezin bilmemesinin sonucu ya da gazeli yazanın veya aruz açısından birbirlerinin yerine geçemeyecek kelimeleri başka bir kelimenin yerine koyan kâtibin bilgisizliğinden olduğunu söyleyebilirsiniz. Fakat gazellerin incelemeye değer kısmını değerlendirmek, bize Sultan Veled'in özel bir şiir sanatı (poetika) ve şiirlerindeki aruz ölçüsünde kendine özgü kelime kullanımları olduğu sonucunu verecektir. Hüdavendigar'ın oğlunun Farsça kelimelerin yapısını doğru bir şekilde bilmeyecek kadar kendi eğitim ve aile çevresinden uzak düştüğü için dünya edebiyat tarihindeki şiir musikisini bilmediğini veya ana dili Farsça olmayan Rumca, Türkçe vs. dilli kişilerle dostluğunun etkisiyle kelimelerin ritim ölçüsünü doğru bir şekilde bilmediğini varsaymak en kötü ihtimalle bakış açısı olacaktır.

Açıkçası Anadolu'da ve Sultan Veled'in yaşadığı dönemde Konya'da, Farsça kelimeler, Farsçanın yaygın olduğu ve hala da revaçta olduğu bölgelerden bir derece farklı olan bir başka sözdizimine bürünmüştür. Yıllar önce Lewis Yılmazov (1899-1965)'un bir yazısında her dilin ses sisteminin veya fonolojisinin değişmeye başladığı zaman kelimelerin kendi kendine bu yeni sisteme uyum sağladığını okumuştum. Sultan Veled'in (aşağıda örnek verilen) Farsça kelimelerdeki -sessel açıdan- bu kullanımı, Konya'da konuşulan ya da Sultan Veled'in dost muhitindeki Farsçanın fonolojik düzeninde böyle bir durumun vuku bulduğunu işaret etmektedir. Farsça şiir söyleyen şairlerin aruz geleneğinde mef'ûlün (---) ölçüsünde olan bîcâ, deryâ, hurmâ, bâlâ, zinde, bînâ, ferdâ, horden, tâ'et, râhet, insân, yezdân, hicrân, perrân, încâ, sultân, dermân, zindân, gûyân türündeki kelimeler ve büyet, rüyet, mişov, hâkân, pâyân cinsi kelimeler ve câvidân gibi kelimeler, (*Sultan Veled Dîvânı*'nda) müfte'îlün ölçüsünde gelmiştir. Farsça aruz geleneğinde Fe'lün (--) ölçüsünde olan ber hân, mihmân gibi kelimeler, (*Sultan Veled Dîvânı*'nda) fe'ilun (UU-) şeklinde telaffuz edilen bir ölçüyle gelmiştir.

¹¹ Gazel 24, sayfa 12.

¹² Gazelin tamamının tercümesi şu şekildedir:

Ne zamana kadar seni arayacağım ben? Ortaya çık, ortaya çık. (Ne zamana kadar) senin peşinde koşacağım ben? Ortaya çık, ortaya çık.

Her akşam ve sabah yaşlı gözlerle sürekli feryat eder ve bağırarak derim ben: "Ortaya çık, ortaya çık." Senin yüzünden hasta oldum; senin yüzünden çok üzülme kıl gibi zayıfladım, zayıfım ben; ortaya çık, ortaya çık.

Burnum, senin yüzünün arzusuyla, senin kokunla doldu; ben seninle bitiyor, seninle yeşeriyorum; ortaya çık, ortaya çık.

Bil ki, güzellik Yusufusun sen; gömleğin ruhun sureti; seni koklarım ben; ortaya çık, ortaya çık.

Dedi ki: "Kendini yıka; çünkü temiz ve güzel değilsin. Ben kendimi yıkayınca, ortaya çık, ortaya çık."

Dedi ki: "Kader çevgeninin önünde top gibi ol her zaman; ol da revan gibi koşayım ben; ortaya çık, ortaya çık."

Ey Hakan! Senin toyun sonsuz bağıştır; bu toyda sarhoş olmuşum ben; ortaya çık, ortaya çık.

*Hakk'ın ve dinin Hüsâm'ı (Hüsâmeddin) "Ey Veled! Bu evi seç" dedi. Dedim ki: "Sokaktayım ben; ortaya çık, ortaya çık." (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değimençay, 2016, s. 17)*

Onun *Dîvânı*'nda birkaç Farsça-Rumca mülemma şiir ve bir miktar da Türkçe manzume bulunmaktadır. Farsça kelimelerdeki bu fonolojik değişim, Konya'da yaygın olan Rumca ve Türkçe kelimelerle birlikte kullanılmasının sonucu olabilir.

Sultan Veled Dîvânı'nda aruz yapısı ve kelimelerin telaffuzu açısından tamamen Farsçanın doğal düzenine riayet edildiği birçok şiir bulunmaktadır. Bununla birlikte yeni ses dizimini gösteren çok sayıda manzume de bulunmaktadır. Bu zorluğun cevabı ne olacaktır? Acaba dergahtaki musikinin etkisi altında kalmak bu durumun sebebi olabilir mi? Veya başta söylediğim şeyler mi? Yani Konya'da Rumca ve Türkçe konuşulan bölgelerdeki Farsçanın fonolojik düzenindeki değişim. Son yüzyılda Rusça ve Tacıkçe kelimelerin haddinden fazla iççice olması ve (bu dile) Kiril alfabesinin dahil olması, bu dilin ses dizimini tamamen değiştirmiştir. (Tahran'da konuşulan dilin etkisi altında olan) yaygın Farsçada şöyle söylüyoruz: Pâltû-yi no-yi Hosrovi-yi Tehrânî celû-yi çeşm-i şomast; fakat (bu cümle) Horasan'da şu an şöyle söylenmektedir, pâltû-i nev-i Hosrev-i Tehrânî celov-i çeşm-i şomast. Çok uzak olmayan dönemlerde Horasan'da şu anda bazı lehçelerde olduğu gibi (nov ve Hosrov kelimeleri) nev ve Hüsrev şeklinde telaffuz edilmektedir.

Sağlam, güzel ve ahenkli şiiri, şiir musikisinin bütün inceliklerine ve Farsça aruz konularına hâkim bir şekilde söyleyen kişi ne oldu da bu tür şiirler de söyledi?

Acaba bu işin sebebi dergâha hâkim olan musiki ve Sultan Veled'in yaşadığı dönemde Konya'da çalgıcıların ve bestekarların icra usulleri olabilir mi? Ya da Rumca ve Türkçe gibi dillere uyum sağlayan kelimelerin fonolojik düzenindeki değişiklik olabilir mi?

Acaba bu tür şiirler Sultan Veled'in hayatındaki özel bir dönemin ürünü olabilir mi ya da bu şiirler aruza uygun ahenkle mi söylenmiştir? Bu konu hakkında (yapılacak) araştırma, Mevlevî dergahında icra olunan bestelere veya Farsçanın o dönemde Konya'daki Rumca ve Türkçe gibi dillerle karışmasına dair Fars dili tarihi açısından çok önemli sonuçlara ulaştrabilecektir.

Bu metni yazmaktaki benim asıl maksadım sadece sorunu açıklamaktır. Bilimsel bir cevabı, aruz uzmanları ve müzisyenler ve Sultan Veled'in yaşadığı yüzyılda Konya'daki Rumca ve Türkçenin fonolojisine tamamen aşına olan kişilerin bulması beklenmektedir.

Sultan Veled'in kullandığı dilde, Büyük İran'ın doğusundan ve (Bugünkü Afganistan ve Tacikistan sınırında bulunan) Vehân bölgesinden gelen ve kendi aralarında Farsçanın bu lehçesini kullandıkları ve şimdi de revaçta olan ailesinin dil özellikleri çok miktarda bulunmaktadır. Bunun örnekleri çoktur. Bunlardan bazıları

1. هی=هستی

یک جان بدهی و صد ستانی¹³ بسم الله اگر هی خریدار¹⁴

2. شستن=نشستن

عشق شو و عشق گزین عاقل و هشیار مشین¹⁵ رو چو شهان در ره دین بی دل و جان بی سر و پا¹⁶

Sultan Veled Dîvânı'nın Maverâünehir ya da Horasan dili, tek başına incelenmeye değerdir ve bizim bu yazıda buna girişme niyetimiz yoktur. Bu makalenin maksadı, onun şiirlerindeki aruz özelliğini açıklamaktır. Bu özellikler bazen tekil bir şekilde, şairliğin müsaade ettiği ölçüde ve

¹³ Gazel 334, s. 185.

¹⁴ Beytin tercümesi şu şekildedir:

Bismillah! Eğer alıcı isen, bir can verir, yüzlerce alırsın. (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, 2016, s. 215)

¹⁵ Gazel 18, s. 10.

¹⁶ Beytin tercümesi şu şekildedir:

Aşk ol, aşkı seç; akıllı ve yarık oturma; şahlar gibi din yolunda git, cansız ve gönülsüz, başsız ve ayaksız. (Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, 2016, s. 14)

söyleyenin aruz tercihleri olarak sayılabilir fakat gördüğümüz bu tür kullanımın çokluğu, aruz tercihleri olmaktan ziyade Fars şiirinin ahenginde (ritminde) yeni bir yol açmaktadır.

Kaynakça

Belhî, Bahâeddîn Muhammed (1338). *Dîvân-ı Sultân Veled*. Bâ mukaddime-i Sa'îd-i Nefîsî. Tahran: Kitâbfurûşî-yi Rûdekî.

Çevirmenin Kullandığı Kaynak

Bahâeddîn Muhammed Sultan Veled, *Sultan Veled Divanı*, Çev: Veyis Değirmençay, Demavend Yayınları, İstanbul, Nisan 2016.